

۵۰

درس اساسی در شطرنج

استیو گیدینز

ACHMAZ

فرشگاه استیو گیدینز شطرنج

مترجم

احسان محمد اسماعیل

به نام خداوند جان و خرد
کزین برتر اندیشه برنگذرد

۵۰ درس اساسی

در شطرنج

ACHMAZ

فروشگاه تخصصی شطرنج

نویسنده

استیو گیدینز

WWW.ACHMAZSTORE.IR

مترجم

احسان محمد اسماعیل

انتشارات فرزین

سرشناسه : گیدینز، استیو، Giddins, Steve

عنوان و نام پدیدآور : ۵۰ درس اساسی در شطرنج / نویسنده استیو گیدینز، مترجم احسان محمد اسماعیل

مشخصات نشر : تهران : فرزین، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری : ۲۹۷ ص : مصور، جدول.

شابک : 978-600-5017-61-8 : ۱۶۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی : فیا

یادداشت : عنوان اصلی : 50 Essential Chess Lessons

یادداشت : نمایه

عنوان گسترده : پنجاه درس اساسی در شطرنج

موضوع : شطرنج -- راهنمای آموزشی

موضوع : شطرنج -- بازی‌ها

شناسه افزوده : محمد اسماعیل، احسان، ۱۳۴۶ - مترجم

رده بندی کنگره : ۷۹۴/۱۰۷ : ۱۳۹۴ پ ۹/ گ ۱۲۴۵

رده بندی دیویی : ۷۹۴/۱۰۷

شماره کتابشناسی ملی : ۲۸۹۶۸۷۷

فرزین

انتشارات فرزین

فروشگاه تخصصی شطرنج

۵۰ درس اساسی در شطرنج

نویسنده: استیو گیدینز

مترجم: احسان محمد اسماعیل

حروفچین و صفحه آرا: رضوان عامریان

چاپ اول: ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰

چاپ و صحافی: طیف نگار

بها: ۱۶۰۰۰ تومان

ISBN: 978-600-5017-61-8

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۰۱۷-۶۱-۸

انتشارات فرزین: خیابان انقلاب، ابتدای خیابان دانشگاه، شماره ۱۷۴

دفتر مرکزی: ۶۶ ۴۸ ۴۱ ۹۰

تلفن فروشگاه: ۶۶ ۴۶ ۲۴ ۰۶

مقدمه مترجم

آه و فریاد که از چشم حسود مه و چرخ
نزدی شاه رخ و فوت شد امکان حافظ
در لحد ماه کمان ابروی من منزل کرد
چه کنم بازی ایام مرا غافل کرد
حافظ

کتابی که در دست دارید، یکی از آثار آموزشی برتر حوزه شطرنج است. استیو گیدینز استاد فیده و دانش‌آموخته اقتصاد از دانشگاه آکسفورد، اثری پدید آورده که از لحاظ آموزشی بسیار سودمند و مفید است. وی که عمیقاً با فرهنگ و مکتب شطرنج روس آشنایی دارد و مدتی را هم در روسیه زندگی کرده است، با انتخاب ۵۰ بازی که عمدتاً برگرفته از این مکتب است، مفاهیم شطرنجی را در پنج سرفصل ارائه می‌کند. حسن کتاب حاضر در این است که مؤلف تلاش می‌کند تا بدون توسل به ارائه شاخه‌های پیچیده مبتنی بر تجزیه و تحلیل، با بیانی روشن به تشریح کلامی ایده‌ها، فرصتها و نکات آموزشی بپردازد و به نظر من در این راه کاملاً موفق بوده است. سابقه کاری مترجم نشان می‌دهد که تمام تلاشش ارائه آثاری است که به ارتقاء سطح دانش و مهارت شطرنجی مملکت بیانجامد و خوشحال است که کتاب حاضر در زمره همان آثار ارزشمندی قرار دارد که این هدف را برآورده می‌کند. امیدوارم خوانندگان عزیز این کتاب را بپسندند و آن را به دیگران توصیه کنند.

احسان محمد اسماعیل

WWW.ACHMAZSTORE.IR

تقدیم به دوستان فرهیخته‌ام:
رضا مهدی‌پور و سیدحامد موسویان

WWW.ACHMAZSTORE.IR

فهرست

نشانه ها

مقدمه مولف

۱- حمله به شاه

- ۸
۹
۱۱
۱۲ گامبی وزیرنپذیرفته، تعویضی
۱۶ روی لوپس
۲۱ روی لوپس
۱: آوریباخ- سروروف، قهرمانی تیمی شوروی ۱۹۵۹
۲: گلر- کوتوف، قهرمانی شوروی ۱۹۵۵
۳: ی. پولگار- ممدیاروف، المپیاد بلد ۲۰۰۲

۲- دفاع

- ۲۷
۲۹ اسکاتلندی
۳۵ اسکاندیناوی
۳۹ روی لوپس
۴۴ روی لوپس
۴: پادفسکی- خولموف، درسدن ۱۹۵۶
۵: ماروتسی- هلینگ، درسدن ۱۹۳۶
۶: تال- اسپاسکی، رویارویی نامزدها (۱۱)، تفلیس ۱۹۶۵
۷: لاسکر- دوزخوتیمیرسکی، مسکو ۱۹۲۵

۳- قدرت نمایی سوارها

- ۵۰
۵۱ 1 d4 e6 2 c4 ♖b4+
۵۵ نیمزوهندی
۵۹ روی لوپس
۶۳ هندی وزیر
۶۸ انگلیسی
۷۴ اسلاو
۷۹ فرانسوی
۸۵ سیسیلی، رانوزر
۹۱ آلخین
۱۰۰ نیمزوهندی
۸: ماکاگونف- کرمس، لنینگراد- مسکو ۱۹۳۹
۹: گلیگوریچ- لارسن، مانیل ۱۹۷۳
۱۰: رومانوفسکی- اسمورودسکی، قهرمانی شوروی ۱۹۲۴
۱۱: هاجینگز- کین، وولاکام ۱۹۷۳
۱۲: آندرسون- فان درویل، ویک آن زی ۱۹۸۳
۱۳: مایلز- اسمیلوف، دورتموند ۱۹۸۶
۱۴: هورت- پتروسیان، قهرمانی تیمی اروپا ۱۹۷۰
۱۵: کاسترو- سیماگین، وارنا ۱۹۶۶
۱۶: شورت- تیمان، تیلبورگ ۱۹۹۱
۱۷: دراگومارتسکی- کالنین، قهرمانی مسکو ۱۹۹۵

۱۰۶		۴- ساختار پیاده‌ای
۱۰۸	نیمه تاراش	۱۸: اسمیلوف - کارپف، قهرمانی شوروی ۱۹۷۱
۱۱۲	نیمزوهندی	۱۹: نایدورف - کوئوف، ماردل پلاتا ۱۹۵۷
۱۱۹	گامبی وزیرنپذیرفته، f4 ♖ 5	۲۰: کارپف - اسپاسکی، مونترال ۱۹۷۹
۱۲۵	نیمزوهندی	۲۱: گلیگوریچ - کرس، شوروی - یوگوسلاوی ۱۹۵۸
۱۳۰	گروتنقد	۲۲: سوکولسکی - باتوینیک، لنینگراد ۱۹۳۸
۱۳۲	نیمزوهندی	۲۳: ایوه - رشفسکی، مسابقات نامزدها زوریخ ۱۹۵۳
۱۳۸	هندی وزیر	۲۴: لارسن - رادولوف، ایترزونا لنینگراد ۱۹۷۳
۱۴۲	نیمزوهندی	۲۵: اسپلمن - آگدشتین، هاستینگز ۱۹۹۱/۲
۱۴۸	نیمزوهندی	۲۶: فورمان - لیلیتال، قهرمانی شوروی ۱۹۴۹
۱۵۲	کاتالان	۲۷: رشفسکی - فاین، سابقه AVRO ۱۹۳۸
۱۶۰	نیمزوهندی	۲۸: گلیگوریچ - سابو، المپاد هلسینکی ۱۹۵۲
۱۶۶	سیسیلی، بسته	۲۹: اسمیلوف - دنکر، سابقه رادیویی آمریکا - شوروی ۱۹۲۶
۱۷۲	سیسیلی، نایدورف	۳۰: ماتولویچ - فیشر، وینکوچی ۱۹۶۸
۱۷۸	گامبی وزیرنپذیرفته، تعویضی	۳۱: فلیپ - سابو، بوخارست ۱۹۵۳
۱۸۲	گامبی وزیرنپذیرفته، تعویضی	۳۲: پورتیش - کاسپاروف، شلیفتو ۱۹۸۹
۱۸۸	هلندی	۳۳: پورتیش - رادولوف، بوداپست ۱۹۶۹
۱۹۳	برد	۳۴: هاجسون - شورت، قهرمانی بریتانیا ۱۹۸۷
۱۹۹	هندي شاه	۳۵: گولومبک - فودرر، منطقه ای، مونیخ ۱۹۵۴
۲۰۳	هندي شاه	۳۶: شامکوویچ - نجم‌الدینوف، قهرمانی شوروی ۱۹۶۱
۲۰۸	هندي شاه	۳۷: فلور - سوتین، قهرمانی شوروی ۱۹۵۰
۲۱۳	هندي وزیر	۳۸: ایشین - پولوگایفسکی، تیلورک ۱۹۹۳
۲۱۷	انگلیسی	۳۹: لونفیش - لیبنین، مسکو ۱۹۳۵
۲۲۲	انگلیسی	۴۰: دراگو مارتسکی - د. ماکسیموف، مسکو ۲۰۰۵
۲۲۷	انگلیسی	۴۱: اولمان - بونش، هاله ۱۹۷۶
۲۳۲	گامبی وزیرنپذیرفته، ارتدوکس	۴۲: آلانورتف - خاوین، مسکو ۱۹۴۹

۵- مضامین آخربازی

۲۳۸

۲۴۰ گامبی وزیرنپذیرفته، ارتدوکس

۲۴۸

فرانسوی

۲۵۴

گامبی وزیرنپذیرفته، ارتدوکس

۲۶۰

گامبی وزیرنپذیرفته، ارتدوکس

۲۶۷

سیسیلی، 2 ♖e2

۲۷۳

گامبی وزیرنپذیرفته، تاراش

۲۸۰

سیسیلی، بسته

۲۸۷

روی لوپس

۲۹۵

۲۹۷

۴۳: ایوه- فان دوش برخ، قهرمانی هلند ۱۹۳۸

۴۴: شلستر- رویشتاین، سن سیاستیان ۱۹۱۲

۴۵: تیمان- ری، آمستردام ۱۹۸۴

۴۶: یانوفسکی- پینکوس، وینتور سیتی ۱۹۴۲

۴۷: پلاتر- باتونیک، مسکو ۱۹۴۷

۴۸: ریلی- گرونفلد، ایترزونال ریگا ۱۹۷۹

۴۹: گولکو- کرمینسکی، قهرمانی مسکو ۱۹۸۳

۵۰: چیوکالتیا- اوتسیکر، مسکو ۱۹۵۶

نمایه بازیکنان

نمایه گشایش‌ها

ACHMAZ

فروشگاه تخصصی شطرنج

WWW.ACHMAZSTORE.IR

نشانه ها

+ کیش

++ کیش دوگانه

مات

(D) به نمودار بعدی مراجعه شود

□ نوبت حرکت سفید

■ نوبت حرکت سیاه

!! حرکت درخشان

! حرکت خوب

! حرکت جالب توجه

! حرکت مشکوک

? حرکت بد

?? اشتباه فاحش

1-0 سفید پیروز شد

1/2-1/2 بازی مساوی شد

0-1 سیاه پیروز شد

WWW.ACHMAZSTORE.IR

مقدمه مولف

یکی از اولین کتابهای شطرنجی که در دسترس من بود، کتاب آموزنده‌ترین بازیهای شطرنجی که تاکنون انجام شده است اثر ابروینگ چرنف بود. این مجموعه تاثیرگذار بازیهای موضعی نه تنها عرضه کننده منبع درخشانی از لذت بازی، بلکه شروعی عالی برای آشنایی با اکثر عناصر پایه‌ای بازی موضعی است. متأسفانه کتاب در سال ۱۹۶۶ منتشر شده است و با اینکه هنوز هم قابل دسترس و اثری ارزشمند به شمار می‌رود، گذشت زمان اثر خویش را نهاده است. روش ثبت توصیفی آن کتاب کاملاً از رده خارج شده و در عین حال شطرنج نیز از جنبه‌های متعدد در خلال ۴۰ سال گذشته پیشرفت داشته است. برای مثال عدم توجه به گشایشهایی نظیر سیسیلی و هندی شاه که به سختی در کتاب چرنف ردی از آنها به چشم می‌خورد، باعث غفلت از پوشش اغلب ساختارهای پیاده‌ای رایج و مهم امروزی شطرنج شده است. علاوه بر آن، از آنجایی که آخرین بازی که چرنف آورده در سال ۱۹۶۱ بازی شده است، غیبت چندین نسل از برترین بازیکنان پس از تاریخ فوق کاملاً محسوس است.

به دلایل فوق ایده تهیه کتاب قرن بیست و یکمی بر اساس اندیشه چرنف شکل گرفت. برای گردآوری کتاب حاضر من از اصول زیر پیروی کردم:

(۱) در تمامی موارد، من در جستجوی آوردن بازیهای بوده‌ام که کاملاً روشن و به ویژه آموزنده براساس موضوع مورد نظر باشند. این مطلب در برخی موارد سبب شد تا من بازی‌هایی را برگزینم که حتی قدیمی‌تر از بعضی بازی‌های کتاب چرنف باشد، اما اکثر بازی‌ها، امروزی‌تر هستند.

(۲) من تلاش کردم تا آنجا که امکان داشته است، بازی‌هایی را برگزینم که خیلی مشهور نباشند یا انتشار گسترده‌ای نیافته باشند. به همین خاطر با اینکه چند بازی از قهرمانان جهان و استادان سرشناس را در کتاب حاضر آورده‌ام، اما این بازی‌ها معمولاً از دسته بازی‌های کمتر شناخته شده ایشان هستند.

(۳) در تلاش برای رعایت اصل دوم، من بازی‌هایی را نیز از بازیکنان کمتر شناخته شده آورده‌ام. این مطلب بیشتر متوجه بازیکنان شوروی است که نه تنها بازتاب سلطه مکتب شطرنج روس در اکثر سالهای قرن بیستم است بلکه نمایانگر علاقه ویژه من به این مکتب نیز هست، چرا که من سالیانی چند در روسیه زندگی کرده‌ام و آشنایی عمیقی با ادبیات شطرنجی روسیه دارم. من امیدوارم که با تهیه این کتاب و آوردن بازی‌ها و تحت تاثیر قراردادن خوانندگانی که با اسامی همچون ماکاگوف،

رومانوفسکی، سیماگین و غیره خیلی آشنا نیستند، آنها را ترغیب کنم تا مثالهای دیگری از بازی این استادان با استعداد بی نظیر را بیابند.

(۴) من همچنین تلاش کرده‌ام تا نسبت به چرنف در معرفی جنبه‌های گوناگون شطرنج، سازمان یافته‌تر عمل کنم. در نتیجه بازیها را تحت سرفصلهای متفاوتی دسته‌بندی کرده‌ام، و در هر فصل با آوردن توضیحی مقدماتی، نکات اصلی مطلب مورد نظر را متذکر شده‌ام. این امر به خوانندگانی که می‌خواهند موضوع خاصی را مطالعه کنند، یاری می‌رساند. همین‌طور کوشیده‌ام تا مضامین گسترده‌ای از موضوعات را در این خلال پوشش دهم، خواه مربوط به مرحله وسط بازی و خواه مربوط به موضوع آخر بازی باشد.

(۵) در تفسیر بازی‌ها تمرکز من بر تشریح کلامی آنها است و آوردن شاخه‌های تاکتیکی معین را به حداقل رسانده‌ام، مگر اینکه برای درک روند بازی بدان نیاز بوده است. این کار را به این امید کرده‌ام تا به بیشترین وضوح در معرفی مفاهیم موضوعی مربوطه برسیم، بی‌آنکه با آوردن شاخه‌های طولانی به خواننده پیامی گنگ داده باشم و یا وی را سردرگم سازم. خوشبختانه یکی از مزایای زندگی در عصر تراشه‌های سیلیکونی این است که آن دسته از خوانندگانی که علاقمند تحقین عمیق‌تر بر شاخه‌های معین تاکتیکی هستند، می‌توانند چنانچه بخواهند از برنامه‌های شطرنجی کامپیوتری برای کاوش در این مطلب یاری بجویند.

برای بهره‌بردن از حداکثر فایده آموزشی این کتاب مایلیم به خوانندگان توصیه‌ای داشته باشم که ستارگانی چون نیمزوویچ و پوردی متذکر شده‌اند و آن پوشاندن حرکات با یک ورق مقوا و تلاش برای یافتن هر حرکت می‌باشد، انگار که بازی خودتان است. با این همه، هریک از شما که کمبود زمان یا کمبود انگیزه برای اجرای چنین کاری دارد، باز هم قادر به یادگیری نکات خوبی از چیدن ساده بازیها و خواندن تفسیرها خواهد بود. اما بیش از هر چیز، امیدوارم که همگی شما از دیدن این بازیهای زیبا لذت ببرید. اگر نیمی از لذتی را که من از نوشتن این کتاب بردم شما از خواندنش بدست آورید، تلاش من بی ثمر نبوده است.

استیو گیدینز

روچستر، انگلستان

۲۰۰۵

انتشارات فرزین ناشر تخصصی کتاب‌های شطرنج

کتابخانه کتابخانه شطرنج چارواکس	بازی با هم بازی کنیم شطرنج	بازی با هم بازی کنیم شطرنج	تاکتیک هله شطرنج	میراث شطرنجی آلفین
روان‌سازی در شطرنج نگاهی کروکیوس	مایزلیس تئوری بنیادی شطرنج	طرح درس برای مربیان شطرنج	آخر بازی کوس بانول کوس	هنر ترکیب COMBINATION ART
تئوری وسط بازی شطرنج دکتر ماکس ابود شانس کرانر	تئوری وسط بازی شطرنج دکتر ماکس ابود شانس کرانر	درس‌هایی از بازی‌های بازی فیشتر	ترکیب‌های شطرنج کورت ریشتتر	تمرین‌های کاربردی شطرنج ۶۰۰ درس از تاکتیک تا استراتژی
همانند یک استاد بزرگ بازی کنید	شطرنج قهرمانی همراه با ۲۴ بازی از استاد بزرگ	تئوری شروع بازی شطرنج	حرکات در شطرنج	راه استادی در شطرنج
تدریس شطرنج کام به کام	درسنامه تاکتیک‌ها و ترکیب‌های شطرنج	درسنامه تاکتیک‌ها و ترکیب‌های شطرنج	آزمون‌های مهارت در شطرنج سنجش قدرت فکری	هنر دفاع جانانه در شطرنج

فروشگاه: نیاپین آفتاب، پتای نیاپین، دانشگاه، شماره ۱۷۲، تلفن: ۶۶۲۶۲۲۰۶، دفتر مرکزی: ۶۶۲۸۲۱۹